

Tabellenboek Gezondheidsmonitor Jeugd voortgezet onderwijs 2023, Harderwijk

© GGD Noord- en Oost-Gelderland, voorjaar 2024

Toelichting:

De eerste kolommen tonen de resultaten van Harderwijk in 2023; uitgesplitst naar geslacht, klas en onderwijsniveau, en totaal.

De laatste kolommen zijn bedoeld om de resultaten van Harderwijk in 2023 te kunnen vergelijken met de resultaten uit 2021 en 2019, met de resultaten van Achterhoek (AH), Noord-Veluwe (NV) of Midden-IJssel/Oost-Veluwe (MIJ/OV), en met de resultaten van Nederland.

De getoonde percentages gaan over alle deelnemers.

De percentages zijn gewogen naar geslacht, klas, onderwijsniveau en gemeente, zodat ze op deze kenmerken representatief zijn voor de bevolkingssamenstelling in de regio.

De percentages tellen niet altijd op tot 100% door afronding of het kunnen geven van meerdere antwoorden.

Een - in de tabel betekent dat de vraag niet is gesteld.

Een * in de tabel betekent dat er onvoldoende respondenten zijn (minder dan 50) om betrouwbare resultaten te tonen.

Als een percentage in de kolom met cijfers van Harderwijk in 2021 of 2019 of in de kolom met cijfers voor Nederland in 2023 vet is gedrukt, dan is dat percentage statistisch significant afwijkend ($p < 0,01$) van het percentage van Harderwijk totaal 2023. Voor de kolom met cijfers voor de regio in 2023 kan niet weergegeven worden of percentages statistisch significant afwijkend zijn.

In 2021 is de monitor afgenomen tijdens de coronapandemie. Het is goed dit in gedachte te houden bij het vergelijken van resultaten.

Op het Kompas Volksgezondheid Noord- en Oost-Gelderland (www.kvnog.nl) vindt u ook het e-magazine, infographics en de vragenlijst voor de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023.

Heeft u vragen, stuur dan een mail naar onderzoek@ggdnog.nl.

Onderzoeksgroep

Aantal deelnemers aan het onderzoek

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	296	327	397	230	228	395	627	711	335	2733	188421

Zelf en thuis

Ik ben een

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Jongen	100	0	55	46	60	45	51	48	-	51	50
Meisje	0	100	45	53	39	55	48	50	-	48	49
Anders dan een jongen of een meisje	0	0	1	1	1	1	1	2	-	1	1

Woont de meeste dagen van de week

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Bij beide ouders	75	79	77	77	72	81	77	77	81	82	76
Bij vader of moeder en partner	6	6	4	8	7	5	6	5	8	5	5
In een eenoudergezin	8	9	7	10	12	6	8	8	6	7	10
Bij co-ouders	11	6	11	5	10	7	8	9	5	6	8
Bij anderen of op zichzelf	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1

Hoe vind je het thuis?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Hartstikke) leuk	89	81	84	86	80	88	85	85	91	85	-
Gaat wel	10	16	14	12	17	10	13	13	9	14	-
Niet leuk of vreselijk	1	2	2	2	3	1	2	2	0	2	-

Hebben jullie thuis moeite om rond te komen met geld?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ervaart geen enkele moeite of geen moeite maar wel opletten	94	94	93	94	90	96	94	96	98	96	95
Ervaart enige of grote moeite	6	6	7	6	10	4	6	4	2	4	5

Aantal dagen in de afgelopen week na 22.00 uur niet thuis

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	47	54	60	40	48	52	50	-	-	44	-
1 dag	14	13	15	11	9	16	13	-	-	20	-
2 dagen	19	15	13	22	17	18	17	-	-	18	-
3 of meer dagen	20	18	12	28	26	14	19	-	-	18	-

Kun je met je ouders/verzorgers praten als je ergens mee zit?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja, altijd	73	59	69	62	65	67	66	-	-	65	-
Ja, meestal	17	24	16	25	17	22	20	-	-	22	-
Ja, soms	8	15	13	10	13	10	11	-	-	11	-
Nee, nooit	2	3	2	3	5	1	3	-	-	2	-

Als je niet thuis bent, weten je ouders/verzorgers dan waar je bent?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja, altijd	35	46	39	42	39	41	41	-	-	40	-
Ja, meestal	49	41	47	43	41	48	45	-	-	46	-
Ja, soms	13	12	12	12	16	10	12	-	-	13	-
Nee, nooit	3	1	2	3	5	0	2	-	-	1	-

Mijn ouders/verzorgers hebben duidelijke regels over wat ik wel en niet mag doen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Helemaal) eens	78	79	78	78	76	80	78	-	-	81	-
Niet eens/niet oneens	19	18	18	19	21	17	19	-	-	16	-
(Helemaal) oneens	3	3	3	3	3	3	3	-	-	3	-

Mijn ouders/verzorgers kennen de ouder(s) van mijn vrienden/vriendinnen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Helemaal) eens	52	59	59	50	52	57	55	-	-	56	-
Niet eens/niet oneens	34	31	30	35	31	33	32	-	-	33	-
(Helemaal) oneens	15	11	11	15	17	10	13	-	-	11	-

Mijn ouders/verzorgers brengen veel tijd met mij door

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Helemaal) eens	78	76	81	72	70	81	77	-	-	76	-
Niet eens/niet oneens	19	19	14	24	24	16	19	-	-	18	-
(Helemaal) oneens	4	5	5	4	6	3	4	-	-	5	-

Drie of meer dagen in de afgelopen week na 22.00 uur niet thuis en ouders/verzorgers weten nooit/soms waar jongere is

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja	6	7	5	8	11	4	6	-	-	5	-

Iemand thuis is langer dan 3 maanden ernstig lichamelijk ziek of beperkt

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Jongere zelf	3	1	3	0	3	1	2	-	-	2	2
Iemand anders thuis	11	14	13	12	12	13	12	-	-	12	12
Nee	87	86	85	88	87	86	87	-	-	87	87

Iemand thuis is langer dan 3 maanden ernstig geestelijk (psychisch) ziek of verstandelijk beperkt

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Jongere zelf	3	6	5	5	6	5	5	-	-	4	4
Iemand anders thuis	10	11	9	12	10	11	11	-	-	10	10
Nee	88	84	87	84	85	86	86	-	-	86	87

Iemand thuis is langer dan 3 maanden verslaafd aan alcohol, drugs of gokken (roken telt niet mee)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Jongere zelf	3	1	2	2	3	1	2	-	-	2	1
Iemand anders thuis	3	3	2	3	3	3	3	-	-	4	4
Nee	95	97	96	96	95	96	96	-	-	95	95

Bij wie kun je terecht bij een probleem of als je ergens mee zit?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ouder(s) of verzorger(s)	88	80	82	85	77	87	83	-	-	85	81
Andere familieleden	27	33	30	29	26	31	29	-	-	33	35
Vrienden/vriendinnen	36	73	42	67	47	58	54	-	-	61	65
Volwassene op school (zoals docent, mentor of vertrouwenspersoon)	24	14	18	19	17	20	19	-	-	26	20
Hulpverlener (zoals huisarts, psycholoog, jeugdverpleegkundige)	7	11	7	11	10	8	9	-	-	8	8
Iemand anders (zoals jongerenwerker, trainer, buren)	5	3	3	6	2	6	4	-	-	8	7
Ik kan bij niemand terecht	3	4	4	2	5	3	3	-	-	3	4

School

Hoe vind je het op school?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Hartstikke) leuk	41	40	46	34	30	47	40	43	56	40	39
Gaat wel	38	46	38	47	48	38	42	44	36	42	43
Niet leuk/ vreselijk	21	13	16	19	22	14	18	14	9	17	18

Ervaringen op school

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Voelt zich veilig op school	71	65	65	70	62	71	67	-	-	73	-
Verveelt zich op school	55	44	46	55	59	44	50	-	-	50	-
Vindt dat leerlingen op school goed met elkaar omgaan	52	46	48	51	40	56	49	-	-	56	-
Vindt dat docenten op school goed met de leerlingen omgaan	61	54	56	59	53	61	58	-	-	63	-
Kan met een volwassene op school praten als hij/zij ergens mee zit	64	53	61	57	55	61	59	-	-	64	-
Vindt naar school gaan zinloos	25	13	19	19	29	12	19	-	-	26	-

Schoolverzuim

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Was door ziekte thuis in laatste 4 schoolweken	45	53	50	47	57	43	49	54	37	51	51
Heeft gespijbeld in laatste 4 schoolweken	19	15	13	22	23	14	17	15	11	17	15

Aantal lesuren gespijbeld in laatste 4 schoolweken

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
0 lesuren	81	85	87	78	77	86	83	-	-	83	85
1 of 2 lesuren	11	11	8	13	13	9	11	-	-	10	10
3 tot en met 6 lesuren	5	4	3	6	6	3	4	-	-	4	3
7 tot en met 15 lesuren	3	0	1	2	3	1	2	-	-	1	1
16 of meer lesuren	0	0	0	0	1	0	0	-	-	1	1

Hoe vaak ben je in de laatste 3 maanden gepest op school?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	78	86	77	87	79	84	82	88	91	83	86
Minder dan 2 keer per maand	12	7	11	8	9	10	10	6	5	9	8
Meerdere keren per maand (inclusief wekelijks)	10	7	12	5	12	6	8	7	3	8	7
Wekelijks	6	5	7	3	8	4	5	4	2	5	4

Lichamelijke en psychische gezondheid

Ervaren gezondheid

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Zeer) goed	85	70	79	75	76	78	77	79	90	80	80
Gaat wel	12	25	17	21	19	19	19	19	8	17	17
(Zeer) slecht	2	5	3	4	5	3	4	3	2	3	3

Psychische klachten (gebaseerd op de MHI-5)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Geen psychische klachten	81	62	74	69	67	74	71	67	-	72	73
Lichte psychische klachten	13	23	17	20	21	16	18	19	-	19	19
Matige psychische klachten	5	11	7	9	8	7	8	9	-	6	5
Ernstige psychische klachten	2	4	3	3	4	2	3	5	-	3	3

Geluk

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Voelt zich meestal (heel) gelukkig	80	74	80	74	72	80	77	73	88	78	77
Voelt zich meestal niet gelukkig of ongelukkig	15	20	15	21	21	16	18	19	9	17	18
Voelt zich meestal (heel) ongelukkig	5	5	6	5	7	4	5	8	3	5	5

Vertrouwen in eigen toekomst

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Heel) veel vertrouwen (cijfer 8 of hoger)	60	46	58	47	50	55	53	48	-	52	53
Matig/redelijk vertrouwen (cijfer 6 of 7)	25	41	28	38	29	35	33	38	-	35	35
Weinig tot geen vertrouwen (cijfer 5 of lager)	14	13	14	15	21	10	14	14	-	12	12

Hoe vaak heb je je eenzaam gevoeld in de laatste 4 weken?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	78	62	70	71	70	70	70	65	-	71	71
Soms	15	22	18	19	18	19	18	22	-	19	20
Vaak tot altijd	7	15	12	10	12	11	11	13	-	10	10

Ervaren stress

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door school of huiswerk	26	54	37	43	40	40	40	39	37	36	35
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door situatie thuis	7	12	12	8	14	7	10	10	8	10	10
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door eigen problemen	8	30	16	22	17	20	19	18	8	18	16
Voelt zich (zeer) vaak gestrest over wat anderen van je vinden	12	35	23	23	22	24	23	21	14	22	21
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door alles wat je moet doen	20	47	27	41	26	39	33	30	25	31	30
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer bovenstaande factoren	38	71	51	59	55	54	54	51	48	50	50

Voelt druk om aan eigen verwachtingen te voldoen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, nooit	31	15	25	21	30	19	23	-	-	25	28
Ja, soms	47	42	45	44	48	42	44	-	-	46	44
Ja, regelmatig	16	23	18	21	14	23	19	-	-	18	18
Ja, vaak	6	20	12	14	9	16	13	-	-	11	10

Voelt druk om aan verwachtingen van iemand anders te voldoen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, nooit	51	26	40	36	46	33	38	-	-	39	42
Ja, soms	33	43	36	41	33	41	38	-	-	39	38
Ja, regelmatig	11	16	13	14	13	14	14	-	-	14	12
Ja, vaak	5	15	11	9	8	11	10	-	-	8	7

Door wie of wat voel je druk om aan verwachtingen te voldoen?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Mijn ouders/verzorgers	8	19	15	12	11	16	14	-	-	13	12
Leraren/school	6	20	11	15	11	14	13	-	-	13	10
Vrienden/vriendinnen	2	13	8	7	4	9	7	-	-	8	7
Coach of trainer van mijn sport	4	6	6	4	2	6	5	-	-	5	4
Docent van muziek, zang, dans of toneel	1	3	2	1	2	2	2	-	-	1	1
Social media	1	11	5	8	5	7	6	-	-	5	4
Anders	3	7	5	5	6	5	5	-	-	4	4

Is voldoende weerbaar

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja	91	82	86	87	86	87	87	84	89	88	89

Veerkracht: Na een moeilijke periode herstel ik meestal weer snel

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Helemaal) eens	71	55	61	64	60	64	62	58	-	64	64
Niet eens/niet oneens	18	30	25	22	24	24	24	28	-	24	25
(Helemaal) oneens	12	16	13	14	16	12	14	15	-	12	11

Veerkracht: Ik vind het moeilijk om me door stressvolle gebeurtenissen heen te slaan

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Helemaal) oneens	49	28	39	39	40	38	39	32	-	40	42
Niet eens/niet oneens	28	34	31	30	30	31	31	29	-	32	31
(Helemaal) eens	23	38	31	31	30	31	31	39	-	29	27

Heb je in de laatste 12 maanden er wel eens serieus over gedacht om een eind te maken aan je leven?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	81	71	74	77	74	77	76	72	-	77	80
Een enkele keer	9	15	12	11	11	12	12	14	-	12	10
Af en toe	5	8	8	5	9	5	7	7	-	6	6
Vaak	2	4	3	3	2	4	3	4	-	3	2
Heel vaak	3	2	2	3	3	2	3	3	-	2	2

Hoe vaak ben je in de laatste 3 maanden gepest, op school of online?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	74	79	72	81	72	79	76	84	90	79	82
Minder dan 2 keer per maand	14	12	14	12	13	13	13	7	6	12	9
Meerdere keren per maand (inclusief wekelijks)	12	9	14	7	15	8	11	10	4	10	9
Wekelijks	8	6	9	4	9	5	7	6	2	6	5

Bewegen

Actieve bezigheden

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Loopt of fietst 5 dagen per week naar school of stage	88	91	91	88	87	91	89	91	93	89	82
Sport wekelijks bij club of sportschool	76	72	78	70	65	80	74	74	72	72	76
Sport wekelijks zonder club of sportschool	76	68	77	66	68	74	72	69	74	73	74
Sport wekelijks bij of zonder club of sportschool	91	87	90	88	84	92	89	86	88	88	89

Op hoeveel dagen minstens 1 uur beweging

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Beweegt elke dag minstens 1 uur	10	11	12	9	10	11	11	-	-	14	15
Beweegt 5 of meer dagen per week minstens 1 uur	38	34	37	34	30	39	36	-	-	46	45

Vrije tijd

Maakt muziek, zingt, speelt toneel, tekent/schildert of fotografeert buiten schooltijd bij een club of vereniging

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Elke dag	5	9	6	8	5	9	7	-	-	7	-
4, 5 of 6 dagen per week	5	8	8	5	6	7	6	-	-	6	-
2 of 3 dagen per week	12	13	13	13	10	14	13	-	-	11	-
1 dag per week	7	11	11	7	8	9	9	-	-	10	-
Minder dan 1 dag per week	6	12	11	7	8	10	9	-	-	8	-
(Bijna) nooit	65	46	52	60	64	51	56	-	-	58	-

Activiteiten buiten schooltijd bij een ander soort club, vereniging of organisatie (dan sport- of creatieve club of vereniging)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Elke dag	2	1	2	1	2	2	2	-	-	2	-
4, 5 of 6 dagen per week	12	6	10	8	10	9	9	-	-	6	-
2 of 3 dagen per week	28	21	27	22	21	27	25	-	-	20	-
1 dag per week	9	15	10	14	10	13	12	-	-	15	-
Minder dan 1 dag per week	4	8	6	5	7	5	6	-	-	7	-
(Bijna) nooit	45	49	44	50	51	44	47	-	-	51	-

Voeding

Fruit en groente eten

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Eet elke dag fruit	29	27	33	22	24	31	28	-	36	28	-
Eet 5 of meer dagen per week fruit	46	50	53	41	40	53	48	-	58	46	-
Eet elke dag groente	35	38	35	38	28	42	36	-	48	33	-
Eet 5 of meer dagen per week groente	68	72	70	69	58	77	70	-	78	70	-

Waarom eet je niet elke dag fruit? (max. 3 antwoorden)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ik vind fruit niet zo lekker	10	5	8	8	9	6	8	-	10	9	-
Wij hebben niet altijd fruit in huis	13	20	12	22	18	15	17	-	11	17	-
Op school is geen fruit te koop	6	6	5	8	11	3	6	-	5	7	-
Op school is fruit duurder dan andere snacks	4	3	2	5	2	4	3	-	1	2	-
Als ik op school fruit eet, word ik (misschien) uitgelachen	3	1	3	1	4	1	2	-	1	2	-
Ik vind fruit eten onhandig (bijvoorbeeld door plakkerige handen, afval, lastig mee te nemen)	13	18	11	21	15	16	16	-	13	15	-
Door mijn beugel kan ik niet goed fruit eten	7	7	9	5	6	8	7	-	6	8	-
Ik denk er niet aan om fruit te eten	31	40	26	45	30	39	35	-	37	37	-
Ik vind fruit eten niet belangrijk	4	4	3	4	4	3	4	-	3	5	-

Waarom eet je niet elke dag (snack)groente? (max. 3 antwoorden)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ik vind groente niet zo lekker	16	11	16	11	16	11	13	-	11	16	-
Wij hebben thuis niet elke dag een maaltijd met groente	18	17	19	17	17	19	18	-	27	22	-
Wij hebben niet altijd snackgroente in huis	7	8	9	6	8	7	7	-	5	11	-
Op school is geen snackgroente te koop	5	6	5	5	8	4	5	-	4	7	-
Op school is snackgroente duurder dan andere snacks	2	2	2	2	2	2	2	-	1	2	-
Als ik op school snackgroente eet, word ik (misschien) uitgelachen	2	0	1	1	2	0	1	-	1	1	-
Door mijn beugel kan ik niet goed groente eten	4	3	4	2	4	3	3	-	3	3	-
Ik denk er niet aan om snackgroente te eten	15	17	12	21	14	17	16	-	11	17	-
Ik vind groente eten niet belangrijk	3	4	3	5	6	2	4	-	1	3	-

Water drinken

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Drinkt elke dag minimaal een glas water	61	70	65	67	56	72	66	-	81	67	-
Drinkt 5 dagen of meer per week minimaal een glas water	81	86	81	85	80	85	83	-	87	81	-
Drinkt (bijna) nooit water	2	2	3	1	3	1	2	-	4	4	-

Drankjes met suiker drinken (frisdrank, energiedrankjes, sportdrankjes, aanmaaklimonade, vruchtensap, zoete melkdrankjes, koffie/thee met suiker/honing)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	8	11	11	9	6	13	10	-	12	9	-
5 dagen of meer per week	42	42	36	49	47	39	42	-	42	44	-
Elke dag	28	26	26	28	29	26	27	-	32	31	-
Elke dag tenminste 4 glazen	5	3	4	4	6	3	4	-	5	6	-

Energiedrankjes drinken

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	76	74	81	69	62	84	75	-	83	73	-
(Bijna) nooit of tot maximaal 1 blikje energiedrank per dag	92	95	93	93	88	96	93	-	93	91	-
Meer dan 1 blikje energiedrank per dag	8	5	7	7	12	4	7	-	7	9	-

Middelengebruik

Alcoholgebruik

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit alcohol gedronken (heel glas of meer)	23	29	11	43	31	23	26	29	22	32	30
Ooit alcohol gedronken (slokjes of heel glas of meer)	45	51	39	58	53	45	48	54	41	58	55
Laatste 4 weken alcohol gedronken (slokjes of heel glas of meer)	20	27	13	35	29	19	23	28	18	29	27
Laatste 4 weken 5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid (binge drinken)	12	16	6	22	18	11	14	18	14	19	18

Is dronken of aangeschoten geweest

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit dronken of aangeschoten geweest	18	25	9	35	28	17	21	22	16	25	25
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	11	13	4	20	17	9	12	13	7	16	15

Als je alcohol drinkt, waar is dit dan meestal?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Thuis	11	12	6	17	17	7	11	-	-	14	-
Bij vrienden/vriendinnen	13	24	3	35	21	17	18	-	-	22	-
In een café, disco/club, snackbar, restaurant of op een terras	6	4	1	9	6	5	5	-	-	7	-
Bij een concert of festival	3	7	2	8	3	5	4	-	-	6	-
Op een kermis, zomerfeest of tentfeest	1	4	1	5	3	2	3	-	-	5	-
Op een schoolfeest/schoolexcursie/excursie met school	1	1	1	1	0	1	1	-	-	1	-
In de sportkantine of bij een vereniging	2	2	1	3	1	3	2	-	-	2	-
Op straat, in een park of een andere plek buiten (niet op een terras)	2	4	1	5	3	3	3	-	-	4	-
In een keet, jeugdhonk of schuur	2	3	1	4	5	1	3	-	-	10	-
Ergens anders	3	4	3	4	3	4	4	-	-	5	-
Nvt, jongere drinkt geen alcohol of alleen slokjes	78	71	90	57	69	77	74	-	-	68	-

Hoe kom je meestal aan alcohol?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ik koop het ZELF	4	1	1	4	3	2	2	-	-	3	-
Ik laat het door anderen kopen (een vriend(in), kennis of vreemde)	7	10	3	15	11	7	9	-	-	10	-
Ik krijg het van een vriend(in) of kennis	8	15	3	22	13	11	12	-	-	15	-
Ik krijg het van mijn ouders/verzorgers	6	10	5	12	9	7	8	-	-	12	-
Ik krijg het van andere volwassenen	5	5	3	6	4	5	5	-	-	7	-
Nvt, jongere drinkt geen alcohol of alleen slokjes	78	72	90	58	70	78	75	-	-	69	-

Wat vinden jouw ouders/verzorgers ervan dat je alcohol drinkt? (gevraagd aan jongeren die een paar slokjes alcohol of een heel glas of meer alcohol hebben gedronken)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ze vinden het goed	9	14	7	16	11	12	12	-	10	15	-
Ze vinden dat ik minder alcohol zou moeten drinken	1	2	0	3	2	2	2	-	0	2	-
Ze raden het af	15	15	12	19	17	14	15	-	12	18	-
Ze verbieden het	6	3	6	2	6	3	4	-	2	5	-
Ze zeggen er niets van	6	6	6	6	5	6	6	-	4	7	-
Ze weten het niet	5	10	4	11	9	6	7	-	10	8	-

Wat zouden jouw ouders/verzorgers ervan vinden als jij alcohol zou drinken? (gevraagd aan jongeren die geen alcohol hebben gedronken)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ze zouden het goed vinden	2	3	1	4	3	2	3	-	-	2	-
Ze zouden het afraden	16	11	15	12	11	16	14	-	-	13	-
Ze zouden het verbieden	25	23	30	18	20	26	24	-	-	18	-
Ze zouden er niets van zeggen	2	1	1	2	1	1	1	-	-	1	-
Ik weet niet wat mijn ouders daarvan vinden	11	9	14	6	12	9	10	-	-	8	-

Welke afspraak over alcohol drinken heb jij met je ouders/verzorgers?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Geen afspraak	22	14	17	20	18	18	18	-	16	20	-
Ik mag nooit alcohol drinken, bijvoorbeeld vanwege mijn geloof	12	12	12	12	17	8	12	-	8	6	-
Ik mag geen alcohol drinken tot een bepaalde leeftijd	41	35	47	28	32	42	38	-	39	38	-
Ik mag af en toe een paar slokjes drinken	11	21	15	17	16	17	16	-	19	16	-
Ik mag 1 of 2 glazen per keer drinken	2	5	1	5	2	4	3	-	4	6	-
Ik heb een andere afspraak met mijn ouders	12	13	7	18	15	11	13	-	15	14	-

Heeft met ouders/verzorgers afgesproken om tot ... jaar geen alcohol te drinken

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Jonger dan 16 jaar	1	0	1	0	1	1	1	-	0	1	-
16 jaar	3	3	4	2	3	3	3	-	2	6	-
17 jaar	3	3	4	2	3	3	3	-	4	3	-
18 jaar	30	26	33	21	22	32	28	-	27	26	-
19 jaar of ouder	2	1	3	0	2	1	2	-	4	1	-
Nvt, jongere heeft hierover geen afspraak	60	66	54	73	69	59	64	-	63	62	-

Roken, tabak

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit gerookt (hele sigaret of meer)	7	14	5	17	14	8	10	11	12	14	12
Ooit gerookt (alleen trekjes of hele sigaret of meer)	14	20	9	26	23	13	17	20	21	23	19
Rookt nu tenminste wekelijks	4	6	2	8	6	4	5	6	6	8	6
Rookt nu dagelijks	2	5	1	6	5	2	3	4	4	5	4

Roken, vpen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit vape (e-sigaret) gebruikt	24	35	22	38	41	22	29	-	-	31	30
Vapet nu tenminste wekelijks	4	8	4	8	10	3	6	-	1	8	9
Vapet nu dagelijks	2	6	2	6	7	2	4	-	1	5	5

Roken (tabak en/of vpen)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit gerookt (alleen trekjes of hele sigaret of meer) en/of een vape (e-sigaret) gebruikt	26	35	23	38	42	23	30	-	-	34	32
Rookt en/of vapet nu tenminste wekelijks	6	9	5	10	11	5	7	-	6	11	11
Rookt en/of vapet nu dagelijks	3	6	2	7	7	3	5	-	4	7	7

Snus

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit snus gebruikt	3	1	3	2	4	1	2	-	-	3	-
Gebruikt nu tenminste wekelijks snus	2	0	2	1	2	1	1	-	-	1	-
Gebruikt nu dagelijks snus	1	0	1	0	0	0	0	-	-	0	-

Hoe kom je meestal aan snus? (gevraagd aan jongeren die nu snus gebruiken)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Via vrienden	1	0	1	1	1	0	1	-	-	0	-
Van leerlingen van school	2	0	2	0	2	0	1	-	-	1	-
Ik koop het in een coffeeshop	1	0	1	0	1	0	1	-	-	0	-
Via een dealer	2	0	2	1	2	1	1	-	-	1	-
Online (via een website of social media)	1	0	1	0	0	0	0	-	-	0	-
Anders	1	0	1	0	0	0	0	-	-	0	-

Gebruik van softdrugs (wiet/marihuana of hasj)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Heeft ooit softdrugs gebruikt	7	8	2	13	9	6	7	9	7	7	9
Heeft in de laatste 4 weken softdrugs gebruikt	3	4	1	6	4	3	3	5	4	4	5

Hoe kom je meestal aan softdrugs (wiet/marihuana of hasj)? (gevraagd aan jongeren die ooit wiet of hasj hebben gebruikt)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ik gebruik het nu niet meer	2	3	1	4	3	2	2	-	-	2	-
Ik kweek het zelf	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-
Via vrienden	1	4	0	6	4	2	3	-	-	3	-
Van leerlingen van school	1	1	1	1	1	1	1	-	-	0	-
Ik koop het in een coffeeshop	1	1	0	1	1	0	1	-	-	0	-
Via een dealer	0	3	0	4	2	2	2	-	-	2	-
Online (via een website of social media)	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-
Anders	1	0	0	1	0	1	1	-	-	1	-

Gebruik andere drugs (zoals XTC, cocaïne, paddo's, lachgas)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit gebruikt	96	98	97	97	96	98	97	-	-	98	-
Langer dan 4 weken geleden gebruikt	2	2	2	2	3	2	2	-	-	1	-
Laatste 4 weken gebruikt	2	0	1	1	1	1	1	-	-	1	-

Hoe kom je meestal aan deze andere drugs? (gevraagd aan jongeren die ooit andere drugs hebben gebruikt)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Via vrienden	2	1	1	2	2	1	2	-	-	1	-
Van leerlingen van school	1	0	0	1	0	1	1	-	-	0	-
Ik koop het in een coffeeshop	1	0	1	1	1	0	1	-	-	0	-
Via een dealer	1	1	1	1	1	0	1	-	-	1	-
Online (via een website of social media)	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-
Anders	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-

Hoeveel van jouw vriend(innen) drinken alcohol?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Geen	51	42	67	24	39	52	47	-	-	39	-
Sommige	30	40	28	43	35	35	35	-	-	38	-
Meeste	11	11	3	20	12	10	11	-	-	14	-
(Bijna) alle	8	7	2	13	14	3	7	-	-	9	-

Hoeveel van jouw vriend(innen) roken sigaretten?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Geen	55	51	67	38	41	61	53	-	-	48	-
Sommige	38	34	30	42	42	32	36	-	-	38	-
Meeste	4	14	2	16	14	6	9	-	-	9	-
(Bijna) alle	3	1	1	3	3	1	2	-	-	5	-

Hoeveel van jouw vriend(innen) roken hasj of wiet?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Geen	74	77	87	63	70	79	75	-	-	79	-
Sommige	20	21	11	31	24	19	21	-	-	18	-
Meeste	4	2	1	4	4	1	3	-	-	2	-
(Bijna) alle	2	0	1	2	2	1	1	-	-	1	-

Gamen, social media en gokken

Hoe vaak speel je games?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	10	64	27	47	29	41	36	41	48	37	38
1 tot en met 5 dagen per week	43	27	37	33	33	36	35	33	29	35	38
6 of 7 dagen per week	46	9	36	20	37	23	28	26	23	27	24

Risico op problematisch gamen of gebruik social media

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Risico op problematisch gamen	8	1	7	1	7	3	5	3	2	4	3
Risico op problematisch gebruik social media	11	19	16	13	16	14	15	10	7	14	13

Hoe vaak ben je de laatste 3 maanden gepest via internet, social media of mobiele telefoon?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	85	88	84	88	84	88	86	90	96	89	91
Minder dan 2 keer per maand	9	9	9	8	10	8	9	6	2	7	5
Meerdere keren per maand (inclusief wekelijks)	6	4	7	3	6	5	5	4	2	4	4
Wekelijks	3	1	3	2	3	2	2	2	1	2	2

Sexting

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Er is ooit een naaktfoto of seksfilmpje van diegene verspreid zonder dat diegene dat wilde	3	3	3	4	4	2	3	-	-	2	2

Heeft afgelopen jaar een online gokspel gespeeld

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee	82	95	89	88	85	91	89	-	-	89	-
Ja, maar nooit voor geld	14	4	9	9	12	7	9	-	-	7	-
Ja, soms of altijd voor geld	5	0	2	3	3	2	3	-	-	3	-

Hoe vaak afgelopen jaar een online gokspel gespeeld? (gevraagd aan jongeren die afgelopen jaar een online gokspel hebben gespeeld)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Minder dan 1 keer per maand	10	3	7	6	9	5	6	-	-	7	-
Elke maand	3	0	1	2	2	2	2	-	-	1	-
Elke week	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	-
Elke dag	3	1	1	3	2	2	2	-	-	1	-

Seksualiteit

Wat vind je ervan als twee meiden of twee jongens op elkaar verliefd zijn (lesbisch/homoseksueel)?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oké	17	44	28	33	22	37	31	-	-	26	-
Oké	38	40	40	38	41	38	39	-	-	37	-
Niet oké	19	9	14	14	18	11	14	-	-	17	-
Helemaal niet oké	25	8	18	15	20	14	17	-	-	20	-

Wat vind je ervan als meiden zich een jongen voelen of jongens zich een meid voelen (transgender)?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oké	14	34	22	26	17	28	24	-	-	19	-
Oké	27	44	35	35	34	36	35	-	-	34	-
Niet oké	28	13	20	21	23	18	20	-	-	22	-
Helemaal niet oké	32	9	22	19	25	18	21	-	-	25	-

Wat vind je ervan als mensen zich niet per se een meid of een jongen voelen (non-binair)?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oké	13	28	21	21	14	25	21	-	-	16	-
Oké	24	36	30	29	27	31	30	-	-	29	-
Niet oké	25	23	23	26	27	22	24	-	-	25	-
Helemaal niet oké	39	12	26	25	32	21	26	-	-	29	-

Tevredenheid seksuele voorlichting op school

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/vwo	Totaal Harderwijk 2023	Totaal Harderwijk 2021	Totaal Harderwijk 2019	Totaal NV 2023	Nederland totaal 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Zeer tevreden (cijfer 8 of hoger)	40	38	54	24	39	40	39	-	-	37	-
Redelijk tevreden (cijfer 6 of 7)	13	16	8	21	7	19	14	-	-	18	-
Niet tevreden (cijfer 5 of lager)	38	42	31	50	44	38	40	-	-	40	-
Heeft geen seksuele voorlichting gehad	8	4	6	6	10	4	6	-	-	5	-